

[Grethe Philip.]

dan, at kommunerne selv indstiller sig på en planlægning og prioritering af opgaverne.

Jeg har nylig ladet mig fortælle, at der i en af de mindre kommuner med ca. 8.000 indbyggere inden for de seneste år samtidig er blevet igangsat både byggeri af rådhus og af ny skole. Det betød, at hele området blev støvsuget for byggearbejdere, og at tømmerlønnen hurtigt gled op fra 15 kr. til 22 kr. i timen. Fastprisordningen er ingen garanti for, at noget sådant ikke kan gentage sig et andet sted, hvis entreprenørerne forudser udviklingen og tager højde derfor i deres tilbud. Det er kommunen selv, der må foretage en tidsmæssig planlægning, en vanskelig opgave, når problemerne trænger sig på, men derfor ikke mindre nødvendig. At staten ved planlægning af sin anlægsvirksomhed bør lade den foregå under koordination med kommunens anlægsplaner, tilføjer jeg som noget lige så selvfølgelig som påkrævet.

Budgetoversigterne giver os igen i år et fortrinligt materiale i hænde. Der er et umådelig stort behov for, at staten skal udvide sin indsats, men spillerummet for disse udvidelser er særdeles begrænset, særlig i de kommende år, hvor vi må se at få afviklet vores valutaunderskud på betalingsbalancen. Skal vi have nogen mulighed for at imødekomme de mange ønsker om mere personale og bedre kvalificeret personale på vore uddannelsesinstitutioner, på sygehuse og ude i de mange sociale institutioner, hvor det daglige arbejdspress er både hårdt og stærkt belastende, må vi ind på at tænke i nye baner. Arbejdskraften er knap, og vi går ind i en periode, hvor tilvæksten til befolkningen i de produktive aldre vil være beskednen. Derfor bliver vi nødt til at stille problemerne op på en ny måde. Alle de mange, der nu håber på aflastning, på mere personale, må hver på sin plads rette deres idérigdom ikke alene på, hvor meget bedre arbejdet kan gøres, hvis der kan stilles mere personale til rådighed, men snarere på, hvorledes de ressourcer, der allerede disponeres over, kan flyttes om, så de rækker bedre til.

Meget af alt dette er allerede i gang. Jeg vil gerne give nogle mere konkrete eksempler på, hvad jeg har i tankerne. Socialre-

formkommissionens arbejde sigter netop på dette at få færre overlapninger og dermed bedre udnyttelse af det faglige personale, sådan at hver enkelts indsats bliver mere effektiv. Jeg håber og tror, at den samling af opgaverne, der nu er ved at ske om kommunerne som den instans, der skal være ansvarlig for hele sundheds- og socialarbejdet, vil vise sig at fungere i retning af den rationalisering, vi har haft i tankerne. Vi foregøbler ikke nogen, at der bliver besparelser målt i penge, men vi venter, at effektiviteten bliver større. For at tale i budgetoversigternes sprog kan vi sige, at produktiviteten af medarbejdernes indsats forhåbentlig vil stige.

Som enkelte konkrete eksempler på nytænkning kan jeg også pege på de forsøg, der nu gøres på rigshospitalet med at lukke nogle afdelinger i weekenden og sende de patienter, der er raske nok til det, hjem. Det ville have været utænkeligt tidligere og måske heller ikke realisabelt. I dag kan det altså lade sig gøre og er en vej til personalebesparelser, som vel oven i købet er til glæde for patienterne og deres pårørende.

I det hele taget må vi nok komme noget væk fra de mange og ofte lange institutionsophold og gå mere over til ambulante behandlingsformer. For de gamle har vi længe været inde i en udvikling i denne retning, men endnu mere kan gøres med nattevagtsordning i hjemmene, mulighed for weekendophold på særlige dertil indrettede institutioner m. v.

Inden for åndssvageforsorgen er man så småt i færd med at opføre aflastningshjem for forældre, der kan og vil have deres åndssvage barn hjemme, men som af og til trænger til et pusterum; også dette kan få finansiell betydning.

Behandlingshjemmene for børn med store adfærdsvanskeligheder arbejder med lange ventekøer, alt mens udgiften pr. behandlingsdag stiger stærkt i forbindelse med øgede krav om antal medarbejdere pr. patient. Der er i børneforsørgskredse tanker fremme om at erstatte noget af institutionsbehandlingen med midlertidige ophold i eget hjem under støtte og ambulante behandling fra behandlingsinstitutioner, ligesom man kan anvende hurtigere udskrivning fra institutionsbehandlingen, om der sættes ind